

Sürekli değişime açık temalar, farklı etkileşimler...

Metin:Faruk Uyan

Fotoğraflar: Korhan Şisman

'Alışveriş' artık günümüzde hatırlanabilir deneyimlerin yaşandığı, sosyalleşmenin ve eğlencenin işin parçası olduğu bir kavram. Firmalar temelde aynı kurumsal kimliğe bağlı ama kendi içinde sürekli değişime açık temalar, farklı etkileşimler ile müşterilerin uzun vadeli algılarına hitab etmeyi amaçlıyorlar. Mimari aydınlatma ise, beklenen bu farklılıkları ve etkileşimleri oluşturabilecek en önemli bileşenlerden biri olduğunu her dönem kanıtıyor. Kaldı ki konu "alışveriş ve teknoloji" kavramları olduğunda, teknolojinin sürekli ilerlemesi ve ürünlerin, meraklıları tarafından sıkça yenilenerek talep edilmesi; esneklik ve değişime açıklığı temel amaç haline getiriyor.

Bimeks Teknoport Metrocity Mağazası aydınlatma tasarımı projesine temel yaklaşımlardan esinlenerek 2009 yılının Ocak ayında başladı. Bimeks' le yolların kesilmesi, Türkiye genelinde Teknoloji mağazaları zincirine sahip firmanın, daha önce tasarımlarını kendi bünyesinde yaptığı birçok mağazasından farklı olmak üzere bu kez; yeni ve ihtiyaçlara daha doğru cevap veren bir aydınlatma sistemi istiyor olmasının bir sonucuydu.

Proje, aslında bir otopark katından çevrilerek MetroCity sistemine mağaza katı olarak adapte edilmiş bir mekanda gerçekleşti. 4000 m²'lik bu mekânın tavan yüksekliği, mekanik sistemler de dahil olduğunda başlıbaşına sınırlayıcı bir öğe idi. Böylesine uzun perspektifleri olan bir mekanda bu denli alçak bir tavanın basıklık hissini aydınlatma ile dengelemek, mimari olarak en önemli gerekliliklerden biri olacaktı. Bunun yanında Bimeks teknoloji mağazası kimliğinin dışına çıkmadan, hem uzun saatlerce çalışan personel hem de mağazayı gezen müşteriler için görsel konforu sağlamak, ürünlerin doğru algılanabilmesi, ekonomi ve verimlilik ana hedeflerimiz olmalıydı. Bunun için, müşterinin alışageldiği "aydınlatma projesi" kalıplarının esnetilmesi, ışık kaynaklarının ve armatür tiplerinin revize edilmesi gerekiyordu. Oluşturulacak aydınlatma sistemi aynı zamanda mağazanın görsel tavanını oluşturmalı ve arka plandaki detayları gerektiğinde vurgulayabilmeli ya da tamamen gizleyebilmeliydi. Kablolara taşınması, genel aydınlatma, spotlar, hoparlörler ve kameralar için taşıyıcı 'teknik' görünümlü bir sistem oluşturulması amacı ile araştırmalara ve konsept çalışmalarına başlandı.

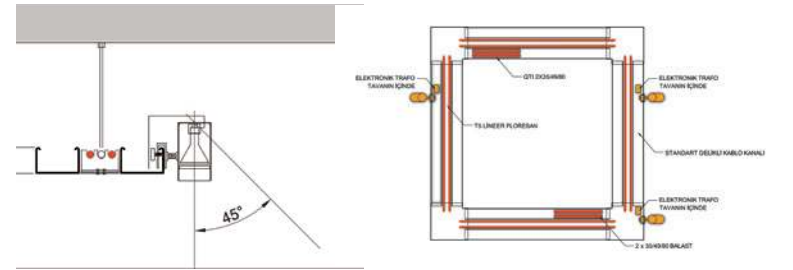
Kullanımı uzun vadede tüm bu temel kriterleri karşılayabilecek standart kablo tavası sisteminden esinlendi. Temel fikir, tava sisteminin aynı zamanda bir armatür haline getirilmesiydi. Bu sistem bir ağ gibi tüm mağazayı saracak, aydınlatma dahil her türlü elektrik sistemine hayat verecekti. Çözümü amaçlanan basit, ekonomik ama bir o kadar da kullanışlı teknolojik görünümlü bir detay olmalıydı. Tasarlanan bu tava detayı üzerine taşınan ve genel aydınlatma sistemi için kullanılan lineer flüoresanların sadece component olarak kullanılmaları ile direkt - endirekt aydınlatma sağlayacağı ve böylece mekanda ışığın daha düzgün yayılacağı öngörüldü. Direkt aydınlatma, mağazada ihtiyaç duyulan temel şartları sağlayıp gerekli aydınlık seviyesini de oluştururken, endirekt ışığın filtrelenebilmesi ise; gelecekte değişikliğe uğrayabilecek mekanlar ve bölgeler için farklı renkte tavanlar ve atmosferler gibi ek tasarım imkanları sunulabilecekti.

Luxmetrede okunan değerler dışında kullanıcıların algısı; ışığın kalitesi, renksel geriverim, mekan yüzey renkleri ve renk sıcaklığı gibi faktörlerden etkileniyor. Ürünlerin rahatça incelenebilmesi, ambalajların, paketlerin renklerinin doğru algılanabilmesi, gözü rahatsız edebilecek kamaşmanın önlenmesi için; uygun si-perlik açısı sağlayacak detaylar, özel armatür tasarımları oluşturulup, uygun lamba - komponent seçimleri yapıldı.

Endirekt ışık iptal edildiğinde, direkt aydınlatmanın sadece belli açılarla mekana gelmesinden kaynaklanan kabul edilebilir seviyelerde kamaşma, armatürlerin arka planını görmemizi engellemektedir. Bu detay şu an Bimeks Proje ekibi tarafından arka planda kalan kablolama, mekanik ve istenmeyen tavan detaylarının gizlenmesi amacıyla kullanılmakta.

Bölgesel ve noktasal aydınlatma için kullanılan özel tasarım klipsli spotların, tava sistemine istendiği zaman istendiği noktaya eklenebilecek şekilde olmaları öngörüldü. Kabloaj basbar tarzında, istenilen yerde enerji bulunabilmesi amacı ile şekillendirildi. İster halojen ister metal halide - PAR 20 - ışık kaynağı taşıyan bu armatürle mağazanın kullanım süresi boyunca sürekliliğini koruyabilecek, mağaza yönetiminin çeşitli ihtiyaçlarını zorlanmadan karşılayacak bir esneklik sağlanmakta.

Aydınlatma tasarımında oluşturulan sonucun bu kadar esnek olması, aydınlatma tasarımının birçok detayı ile düşünülerek yapılmasının; özellikle Türkiye' de, işletmeciler, müşteriler ve sistemin marka bilinirliği için gerçekten fark yaratıp yaratmadığı iyi araştırılması gerekiyor. Burada oluşturulan sistem; aydınlatma-mağaza-müşteri-işletmeci etkileşiminin ne kadar yaratıcı, araştırmacı ve esnek olduğunu deneyimlemektedir. Mağaza dediğimiz bu organizmanın daimi fertleri de yavaş yavaş tasarıma katılmalı ve fikirleri ile sistemi dönemselsel olarak gerçekten arzulanan kıvama getirebilmelidirler.

Proje künyesi:

İsveren: Bimeks Bilgi İşlem ve Dış Ticaret A.Ş.

Proje sorumluları: Murat Berberoğlu (Proje Yöneticisi) - Bayram Çevik (Mimar) - BIMEKS

Aydınlatma tasarımı: Korhan Sisman, Faruk Uyan - Planlux

Elektrik mühendisliği: Erdoğan Duman - Proma

Elektrik uygulama: Tem Elektrik

Kullanılan ürünler:

Genel aydınlatma; Standart Kablo Tavası sistemi + Osram FH 35-49W/830 HE

Özel tasarım spotlar; tek tip kasada PAR20 35W/830 30D ve HALOPAR20 50W 30D